

KIRYŚNIK (13) *sb m*

kiryśnik (11), **kieryśnik** (1), **kierysznik** (1); kierysznik *WierKróc*; kiryśnik : kieryśnik *BielSpr* (3 : 1).

ki- (8), ky- (3); -ry- (10), -ri- (3); -ś- (8), -f- (4).

Tekst nie oznacza é.

sg *N* kiryśnik (2). ◇ *I* kieryszniki(e)m (1). ◇ *pl N* kiryśnicy (7). ◇ *G* kiryśnik(o)w (1). ◇ *I* kiryśniki (1). ◇ *L* kiryśnik(o)ch (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Żołnierz ciężko zbrojny (konny lub pieszy); cataphractarius Mącz, Cn; cataphractus, clibanarius. crupellarius, gravis armaturae miles, hoplomachus, loricatus Cn (13) : náóftátku fzi Niemcy wálnym wfem po práwey ftronie ich Ioáchim Hetman z ftrzelbą wielką y z kiryśniki był BielKron 314, 425v; Dicuntur et ferentarii olim [...] milites dividebantur, in Armatos, quae gravis armatura dicitur, Kyryśnicy. Mącz 478b, 41a [2 r.]; ćwiczýli fie z nowu [...] gdzie máią ftać lekko zbrojni/ gdzie Kieryśnicy/ tyto zwáli fthárzy ludzie Grauis armaturę milites, Catafracti/ to ieft w zupełney zbroi/ ktora ma ftać iáko mur nie przełomiona w fwoiey fprawie/ zwłáfzczá piefza BielSpr 5v, 19 [2 r.]; ModrzBaz 111v; WisznTr 2.

W połączeniach szeregowych (2): BielSpr 31v; o liczbie y kozakow y hułárzow/ tákże y o kiryśnikoch y o drabiech y o ftrzelcoch co z ruźnicámi y z łuki/ y z procámi/ y kopaczów/ y tych co kofze dźiáláią [...] piáfć ábo náúkę dáwáć nie ieft moiá rzecź. ModrzBaz 113.

Zwrot: peryfr. »z kierysznikiem się pobraćić« = zostać żołnierzem, walczyć zbrojnie (1): SKIEryśznikiem fie zówždy pobraćić wolili WierKróc Av.

Synonim: pawężnik.

Cf PULKIRYŚNIK